

## สารบัญ

|                                                            | หน้า      |
|------------------------------------------------------------|-----------|
| กิตติกรรมประกาศ                                            | ก         |
| บทคัดย่อภาษาไทย                                            | ง         |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                         | ฉ         |
| สารบัญตาราง                                                | ฉ         |
| สารบัญภาพ                                                  | ฉ         |
| <b>บทที่ 1 บทนำ</b>                                        | <b>1</b>  |
| 1.1 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา                        | 1         |
| 1.2 ปัญหานำการวิจัย                                        | 7         |
| 1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย                                   | 8         |
| 1.4 ขอบเขตของการวิจัย                                      | 8         |
| 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ                              | 8         |
| 1.6 ระเบียบวิธีวิจัย                                       | 8         |
| 1.7 การนำเสนอผลการศึกษา                                    | 10        |
| 1.8 นิยามศัพท์                                             | 11        |
| <b>บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b> | <b>13</b> |
| 2.1 แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง                           | 13        |
| 2.1.1 แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์ (Identity)                     | 13        |
| 2.1.2 แนวคิดเรื่องภาพแทน (Representation)                  | 18        |
| 2.1.3 แนวคิดเรื่องพื้นที่ (Space)                          | 19        |
| 2.1.4 แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมไซเบอร์ (Cyber Culture)          | 23        |
| 2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                         | 26        |
| <b>บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย</b>                            | <b>31</b> |
| 3.1 การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น                               | 31        |
| 3.2 การศึกษาเชิงปริมาณ                                     | 32        |
| 3.3 การศึกษาเชิงคุณภาพ                                     | 32        |
| 3.4 ระยะเวลาในการศึกษา                                     | 33        |

|                                                                         |           |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 3.5 กรอบในการศึกษา                                                      | 33        |
| <b>บทที่ 4 ลักษณะตัวตนและภาพแทนในเว็บบล็อก</b>                          | <b>36</b> |
| 4.1 ลักษณะของเว็บบล็อก                                                  | 36        |
| 4.1.1 ประวัติเว็บบล็อก                                                  | 36        |
| 4.1.2 ส่วนประกอบของเว็บบล็อก                                            | 37        |
| 4.1.3 ความแตกต่างระหว่างเว็บบล็อก และไดอารีออนไลน์                      | 37        |
| 4.1.4 ประโยชน์ของเว็บบล็อก                                              | 39        |
| 4.2 พื้นที่ที่ทำการศึกษา                                                | 40        |
| 4.2.1 เว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม                                          | 40        |
| 4.2.1.1 ประวัติของเว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม                              | 40        |
| 4.2.1.2 การเข้าใช้บริการพื้นที่การทำเว็บบล็อกในเว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม | 40        |
| 4.2.1.3 ส่วนประกอบของหน้าเว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม                       | 41        |
| 4.2.1.4 ส่วนประกอบของหน้าเว็บบล็อกในบล็อกแองค์ดอทคอม                    | 43        |
| 4.2.1.5 กิจกรรมที่นอกเหนือการเขียนเว็บบล็อกในบล็อกแองค์ดอทคอม           | 45        |
| 4.2.2 เว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม                                           | 47        |
| 4.2.2.1 ประวัติของเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม                               | 47        |
| 4.2.2.2 การเข้าใช้บริการพื้นที่การทำเว็บบล็อกในเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม  | 48        |
| 4.2.2.3 ส่วนประกอบของหน้าเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม                        | 49        |
| 4.2.2.4 ส่วนประกอบของหน้าเว็บบล็อกในเอ็กซ์ทีนดอทคอม                     | 50        |
| 4.2.2.5 กิจกรรมที่นอกเหนือการเขียนเว็บบล็อกในเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม    | 52        |
| 4.2.3 ลักษณะการแบ่งเนื้อหาของเว็บบล็อก                                  | 53        |
| 4.2.3.1 การแบ่งเนื้อหาในเว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม                        | 53        |
| 4.2.3.2 การแบ่งเนื้อหาในเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนดอทคอม                         | 53        |
| 4.3 การวิเคราะห์ลักษณะของเว็บบล็อกที่ประสบความสำเร็จ                    | 53        |
| 4.3.1 เว็บไซต์บล็อกแองค์ดอทคอม                                          | 54        |

|         |                                                                                |     |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.3.1.1 | วิเคราะห์เว็บบล็อกที่ประสบความสำเร็จในเว็บไซด์บล็อก<br>แกงค์คอตคอม             | 58  |
| 4.3.2   | เว็บไซต์เอ็กซ์ทีนคอตคอม                                                        | 65  |
| 4.3.2.1 | การวิเคราะห์เว็บบล็อกที่ประสบความสำเร็จในเว็บไซด์<br>เอ็กซ์ทีนคอตคอม           | 66  |
| 4.4     | สิ่งพิมพ์ที่เกิดจากความสำเร็จของเว็บบล็อก                                      | 66  |
| 4.5     | ลักษณะตัวตนและภาพแทนทางด้านประชากรศาสตร์                                       | 68  |
| 4.6     | ลักษณะอัตลักษณ์ และภาพแทนที่ปรากฏในเว็บบล็อก                                   | 77  |
| 4.7     | ลักษณะของความเป็นชุมชน และการสื่อสารที่เกิดขึ้นในเว็บบล็อก                     | 87  |
| บทที่ 5 | 5.1 สรุป และอภิปรายผล                                                          | 93  |
| 5.1.1   | การนิยามตัวตน และวัตถุประสงค์ของการใช้พื้นที่บน<br>อินเทอร์เน็ตประเภทเว็บบล็อก | 94  |
| 5.1.2   | การให้ความหมายของการสร้างพื้นที่ส่วนตัวบนเว็บบล็อก                             | 100 |
| 5.1.3   | การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าของบล็อก และคนอ่านบล็อก บนโลก<br>อินเทอร์เน็ต         | 102 |
| 5.2     | ข้อจำกัดในการทำวิจัย                                                           | 103 |
| 5.3     | ข้อคิดเห็น                                                                     | 104 |
| 5.4     | ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต                                                | 104 |
|         | บรรณานุกรม                                                                     | 107 |
|         | ภาคผนวก                                                                        | 111 |
|         | ประวัติผู้เขียน                                                                | 116 |

## สารบัญตาราง

| ตาราง                                                                                                  | หน้า |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1.1 แสดงจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 1991-2009                                         | 2    |
| 2.1 ตารางอธิบายกระบวนการปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ ของ โจเซฟ ลูฟท์ และ แฮร์รี อิงแฮม                         | 16   |
| 3.1 แสดงกรอบระเบียบวิธีการศึกษา                                                                        | 33   |
| 4.1 แสดงส่วนประกอบของเว็บบล็อก Even If I die                                                           | 59   |
| 4.2 แสดงส่วนประกอบของเว็บบล็อก ต่อตระกูล                                                               | 61   |
| 4.3 แสดงส่วนประกอบของเว็บบล็อก กะว่ากำ                                                                 | 63   |
| 4.4 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามเพศ                                                    | 70   |
| 4.5 แสดงรายละเอียดสมาชิกเว็บบล็อกแบ่งตามเพศ                                                            | 70   |
| 4.6 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามอายุ                                                   | 71   |
| 4.7 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามอายุ และเพศ                                            | 72   |
| 4.8 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามระดับการศึกษา                                          | 73   |
| 4.9 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามเว็บไซต์ที่ใช้บริการ                                   | 74   |
| 4.10 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามจังหวัดที่อยู่อาศัย                                   | 75   |
| 4.11 แสดงรายละเอียดข้อมูลผู้เขียนเว็บบล็อกแบ่งตามเนื้อหาเว็บบล็อก                                      | 76   |
| 4.12 สรุปรายละเอียดข้อมูลสรุปอัตลักษณ์ และภาพแทนที่ปรากฏชัดเจนในเว็บบล็อก                              | 86   |
| 4.13 การวิเคราะห์ลักษณะของการเป็นชุมชน ผ่านกรอบแนวคิดการสื่อสารผ่านตัวกลางคอมพิวเตอร์                  | 91   |
| 5.1 แสดงความสัมพันธ์ของลักษณะการสร้างตัวตนในกระแสดนตรีธรรมสมัยนิยม กับปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นบนเว็บบล็อก | 99   |
| 5.2 การแสดงกรอบแนวคิดตัวตนในวัฒนธรรมสมัยนิยม                                                           | 102  |

## สารบัญภาพ

| รูป                                                                                                       | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1.1 กราฟแสดงภาพจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ตั้งแต่ปี 1991 - 2007                                   | 2    |
| 2.1 แสดงแนวคิดทฤษฎี และวิธีการที่นำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์การศึกษา                                    | 30   |
| 4.1 ตัวอย่างไดอารี่ออนไลน์ที่ได้รับความนิยมของนายแทนไท ประเสริฐกุล ในเว็บไซต์ไดอารี่ไทยคอตคอม             | 38   |
| 4.2 หน้าเว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอม                                                                          | 43   |
| 4.3 หน้าเว็บบล็อกของผู้ใช้บริการเว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอม                                                  | 44   |
| 4.4 กิจกรรมที่เว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอมจัดขึ้นเพื่อให้สมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม                                | 45   |
| 4.5 ที่สมาชิกในเว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอมจัดขึ้น                                                            | 47   |
| 4.6 หน้าเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนคอตคอม                                                                           | 50   |
| 4.7 ตัวอย่างหน้าเว็บบล็อกในเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนคอตคอม                                                        | 51   |
| 4.8 ตัวอย่างกิจกรรมที่ทางเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนเป็นผู้จัดขึ้น                                                  | 52   |
| 4.9 ตัวอย่างกิจกรรมในวันพิเศษที่ทางเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนจัดเพื่อเป็นการส่งเสริมการเขียนเว็บบล็อก              | 52   |
| 4.10 อันดับความนิยมในเว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอม                                                             | 58   |
| 4.11 ตัวอย่างเนื้อหาเว็บบล็อกที่ได้รับความนิยมโดยการกด Hotpost ในเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนคอตคอม                  | 66   |
| 4.12 ตัวอย่างภาพแสดงเจ้าของบล็อก หรือภาพบุคคลใกล้ชิด                                                      | 81   |
| 4.13 ตัวอย่างภาพแสดงที่เป็นภาพกราฟฟิก                                                                     | 82   |
| 4.14 ตัวอย่างภาพแสดงที่เป็นภาพตัวอักษร                                                                    | 82   |
| 4.15 แสดงรายชื่อเว็บบล็อกในเว็บไซต์บล็อกแกงค์คอตคอมที่มีการอัปเดตในหน้าเว็บบล็อกของเว็บไซต์พันทิพย์คอตคอม | 85   |
| 4.16 หน้าเว็บบอร์ดของเว็บไซต์เอ็กซ์ทีนคอตคอม                                                              | 89   |